

ÖDEMELER DENGESİ

7 Eylül 2000

Cari işlemler açığı tahminlerin çok üstünde çıktı...

Bu yılın ilk altı ayına ilişkin **ödemeler dengesi** TCMB tarafından açıklandı. Senenin ilk yarısında, **cari işlemler açığı**, geçen senenin aynı dönemindeki 103 milyon dolar düzeyindeyken, **5,588 milyon dolara** ulaştı. İlk 6 aylık dönemde, açığı böylesine arttıran kalem ise %139 artışla **dış ticaret dengesi** oldu. Sanayideki %3.5 ve imalat sanayinin özel kesimindeki %1.7 düzeyinde genişlemenin ve talepteki artışın, ithalat malları miktarını yükseltmesine neden oldu. Buna ek olarak, ithalat mallarının fiyat indeksindeki artış, Dış ticaret açığını ticaret açığı 9,791 milyon dolara ulaştı. Altın ithalatı da

Ocak-Haziran	1999	2000
İHRACAT FOB	13,935	15,104
İHRACAT FOB	12,780	13,354
BAVUL TİCARETİ	883	1,287
TRANSİT TİCARET	272	463
İTHALAT FOB	-18,029	-24,895
İTHALAT CIF	-18,405	-25,024
ALTIN İTHALATI	-479	-926
TRANSİT TİCARET	-248	-445
NAVLUN VE SİGORTA	1,103	1,500
DIŞ TİCARET DENGESİ	-4,094	-9,791

olumsuz etkileyen faktörler oldu. Bunun sonucunda, dış ticaret açığı %93 ile ciddi bir artış göstererek, 926 milyon dolara oldu.

Buna karşı, ilk yarıda, ihracat içindeki bavul ticareti %46'lık artışla 1,287 milyon dolar olurken, diğer mal ve hizmet gelirleri dengesi ve toplam tranferler, sırayla 1,661 milyon dolar ve 2,542 milyon dolar fazla verdi. Diğer mal ve hizmetlerin içinde bulunan turizm gelirlerinin ilk altı aylık dönemde %43 artış ile 2,566 milyon dolara yükselmesi, yıl sonunda bu kalemin en azından 6-7 milyar dolara kadar çıkacağı beklentisini arttırdı. İkinci yarıda turizmin cari işlemler açığını bir hayli azaltacağı tahmin ediliyor. İlk altı ay sonundaki cari açığın finansmanında borçlanma etkili olmuştur.

Ocak-Haziran	1999	2000
DİĞER MAL VE HİZMET GELİRLERİ	9,166	9,190
TURİZM	1,792	2,566
FAİZ	1,198	1,220
DİĞER	6,176	5,404
DİĞER MAL VE HİZMET GİDERLERİ	-7,739	-7,529
TURİZM	-867	-1,020
FAİZ	-2,722	-2,891
DİĞER	-4,150	-3,618
KARŞILIKSIZ TRANSFERLER (TOPLAM)	2,564	2,542
Toplam	3,991	4,203

Borçlanma uzun vadeli ve güven verici...

Sermaye hareketleri içindeki doğrudan yatırımlar geçen sene altı aylık dönemde 476 milyon dolar iken, bu sene aynı dönemde 829 milyon dolara çıktı. Fakat bu dönemler arasında Türklerin yurtdışına yaptıkları yatırım da 203 milyon'dan 659 milyon dolara çıkınca, net doğrudan yatırımlar bu yılın ilk yarısında 170 milyon dolara geriledi.

Ocak-Haziran	1999	2000
YURTDIŞINDA	-203	-659
YURTIÇİNDE	476	829
DOĞRUDAN YATIRIMLAR (NET)	273	170

net doğrudan yatırımlar bu yılın ilk yarısında 170 milyon dolara geriledi.

Portföy yatırımlarında genel hükümet borçlanması etkili oldu...

Portföy yatırımları ise, ilk yarıda 3.6 milyar dolara yükseldi. Bu arada, Yerleşikler yurtdışında 10.5 milyar dolarlık alım, 10.3 milyar dolarlık da satış yapınca, varlıkların içindeki menkul değerler kaleminin neti 235 milyon dolara geldi. Türkiye'nin altı aylık dönemde borçlandığı miktarının net 3,934 milyon dolar olduğu görülüyor. Bu tutarda, Hükümetin yükümlülükleri 3,522 milyon dolarını oluştururken, tahvil ihracı 4.6 milyar, geri ödemesi ise 1.1 milyar dolar tuttu. Bankalar bu dönemde 492 milyon dolar tutarındaki tahvil ihracı yaparken, yabancılar ilk 6 ayda 1,355 milyon dolarlık mal aldı ve 1,435 milyon dolarlık da sattı.

Ocak-Haziran	1999	2000
VARLIKLAR	388	-235
Menkul Değer	388	-235
YÜKÜMLÜLÜKLER	1,413	3,934
Tahvil ihracı yolu ile borçlanma	1,031	4,014
GENEL HÜKÜMET	1,113	3,522
BANKALAR	-82	492
DİĞER SEKTÖRLER	0	0
Menkul Değer	382	-80
GİRİŞ(Yabancıların yurtiçinde menkul)	1,765	1,355
ÇIKIŞ(Yabancıların yurtiçinde menkul)	-1,383	-1,435
PORTFÖY YATIRIMLARI (NET)	1,801	3,699

Uzun vadeli sermaye hareketlerinde diğer sektör borçlanmaları öne çıktı...

Uzun vadeli sermaye hareketleri 2,243 milyon dolar ile geçen seneye göre çok iyi bir seviyeye ulaştı. Genel Hükümet kalemi bu yılın ilk yarısında 1,347 milyon dolara ulaşırken, ödemeler 1,737 milyon dolar oldu. Bu arada bankalar 1,211 milyon dolar borçlanma ve 1,172 milyon dolar geri ödeme gerçekleştirenken, diğer sektörler 5,873 milyon dolar kredi sağlayıp, 3.6 milyar dolar geri ödeme yaptı. Diğer sektörlerin sağladığı kredilerin sadece 322 milyon doları leasing'e aittir. Uzun vadede Mevduat kalemi ise, 321 milyon dolara ulaştı.

Ocak-Haziran	1999	2000
SAĞLANAN KREDİLER	4,322	8,431
GENEL HÜKÜMET	412	1,347
BANKALAR	971	1,211
DİĞER SEKTÖRLER	2,939	5,873
KREDİ GERİ ÖDEMELERİ	-5,365	-6,609
PARASAL OTORİTE	-1	-2
GENEL HÜKÜMET	-1,457	-1,737
BANKALAR	-1,418	-1,172
DİĞER SEKTÖRLER	-2,489	-3,598
MEVDUAT (Kredi Mektuplu DTH)	82	321
UZUN VADELİ SERMAYE HAREKETLERİ	-961	2,243

Kısa vadeli sermayede bankalar başı çekiyor...

İlk altı ayda, varlıklara net giriş, verilen kredilerde ve diğer varlıklardaki sırasıyla 27 ve 150 milyon dolarlık çıkış ve bankaların döviz mevcutlarındaki 194 milyon dolarlık artış sonucunda, 17 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bu dönemde, bankaların borçlanması sağlıklı bir şekilde, 733 milyon dolardan 1,384 milyon dolara yükselirken, diğer sektörlerin borçlanması da, 734 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Haziran	1999	2000
VARLIKLAR (NET)	-397	17
YÜKÜMLÜLÜKLER (NET)	618	1,792
SAĞLANAN KREDİLER	1,185	2,156
BANKALAR	733	1,384
DİĞER SEKTÖRLER	423	734
DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER(Nİ)	29	38
MEVDUATLAR	-567	-364
KISA VADELİ SERMAYE HAREKETLERİ	221	1,809

Cari açık borçlanma ile finanse edildi...

Sonuç olarak, ilk yarıda, kısa vadeli borçlanmaları öncelikli olarak ele alırsak, Cari işlemler açığının finansmanında, Genel hükümet 3,522 milyon dolar, bankalar da 1,876 milyon dolar ile başı çekti. Uzun vadeli yatırımlarda ise, diğer sektörler 5,873 milyon dolarla finansmanda ön plana çıkıyor. Sağlıklı bir borçlanmaya işaret eden ödemeler bilançosuna rağmen, Ağustos ayında rezervin hala 24,411 milyon dolar seviyesinde olması, cari işlemler açığını kapatmada kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

Ocak-Haziran	1999	2000
SERMAYE HAREKETLERİ (REZERV HARİÇ)	1,334	7,921
1- DOĞRUDAN YATIRIMLAR (NET)	273	170
2- PORTFÖY YATIRIMLARI (NET)	1,801	3,699
3- UZUN VADELİ SERMAYE HAREKETLİ	-961	2,243
4- KISA VADELİ SERMAYE HAREKETLE	221	1,809
NET HATA VE NOKSAN	2,576	-379
REZERV HAREKETLERİ	-3,807	-1,954

Yılın ikinci yarısında, artan turizm gelirleri ve hız kesmesini beklediğimiz talep artışı ile cari açığın karşılanabilir bir seviyede kalmasını bekliyoruz. Eylül itibarıyla 7.1 milyar dolara ulaşan dış borçlanma cari açığının finansmanında önemli rol oynamaya devam edecektir.

Bu raporda yer alan tüm bilgi ve veriler güvenilir olduğuna inanılan, halka açık kaynaklardan alınmıştır. Raporda yer alan bilgilerin doğru ve eksiksiz olması amacıyla gereken tüm dikkat ve özen gösterilmiştir. Bu bilgilerin kullanılması sonucu doğabilecek sonuçlardan, bilgilerdeki eksiklik ya da yanlışlıktan Strateji Menkul Değerler A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu yayında yer alan görüş ve düşüncelerin Strateji Menkul Değerler A.Ş. yönetimi için hiçbir bağlayıcılığı yoktur.

Bu bilgi ve verilerin amacı, profesyonel yatırımcılara enfomasyon vermek olup, kişilerin yatırım kararlarını söz konusu bilgilere bağlı kalmadan verdikleri varsayılır. Bu nedenle, yayınlanan hiçbir görüş ya da düşünce bir yatırım önerisinde bulunma hedefi ya da adı geçen hisselerin alınıp satılması tavsiyesi niteliğinde değildir. Strateji Menkul Değerler A.Ş.'nin bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri, ortakları, hakkında rapor yazılan şirket ile danışmanlık niteliğinde zaman zaman doğrudan ya da dolaylı olarak birebir ilişkiye girmiş olabilir ya da herhangi bir hisse senedi işlemi gerçekleştirmiş olabilirler.

2000 Strateji Menkul Değerler A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Strateji Menkul Değerler'in izni alınmadan, elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt cihazı veya başka bir yöntemle, bu yayınların bir kısmı ya da tamamının kopyası çıkarılamaz, bilgisayar sistemlerine aktarılamaz.